

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in tiskovništvo: Wolfova ulica št. 1/I.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu št. 13.633.

Dorofagi.

Večezid, pesnik starogrških zemljoradnikov, je harangiral svoje sodobnike proti kraljem in vladnim starejšim, očitajoč jim podkupljivost ter to, kar danes tako okusno in nežno imenujemo »korutarstvo«. Kar naravnost jih je imenoval »dorofage«, darofede. Od tistih davno pokopanih časov pa do današnjih petrolejskih in bencinskih afer izgleda, kakor da so vsi zgodovinski dogodki nazirani na neskončno tle vladne korupcije. Ni najti stoletja, ki bi ne tožilo o tej socialni kugi in ki v posebnih antikorupcionističnih zakonih podloži razumom ne, vsiljevalo misli, da je podkupljivost v javnem položaju atentat na socialno sožitje. Vselej pa se je izkazalo, da delo protikorupcijske zakonodajalčeve odredbe usodo onih vladnih predpisov, ki preganjajo navijanje cen, draženje blaga in izvoz dragih kovin. One so pač simptomatično zdravilo, ne grede pa boleznijo do korena. Kdor hoče navijati cene, jih sub rosa navija kljub zakonu, kdor hoče prenesti svoje »napese« čez mejo, jih prethotapi magari s pomočjo carinskih organov, in kdor hoče od vladnega položaja odnesti kakšne materialne spomine, si jih nabavi kljub vsem katelam in zakonom o ministrski odgovornosti, ki so doslej povsod taki, da nalikujejo šivankinem ušesu, skoz katero se ne da potegniti nobena še tako jasno dokazana krivda.

V znamenju dorofagije dozoreva že meseca naša jugoslovanska kriza. Nikomur se gotovo ne zdi odvisno, ako se češka predloga proti korupciji pri nas tako pridno prepisuje; vsaj dobri Scheinpfug ravno kar toži v »Narodnih Listih«, da so češki pisatelji (in zakonodajci) gotovo kvalificirani pisateljski (posel) jugoslovanskim založnikom izročeni na milost in nemilost. Je sicer lepo, da se tako zelo ušimo od Čehov, vseeno pa narod pričanja nekam čudno gledati, ko čuje sleherni dan novo obtožbo o korupciji. Izgleda, kakor da bodo prišli pomalem vsi ministri na vrsto. Danes je prišel na korupcijski indeks finančni minister, jutri se znajde v njem morda Korošec ali kdo drugi itd. Vse vprek letijo očitki in sumnje, vsa politična atmosfera je prenašena korupcionizma.

Od kod prihaja korupcija v demokratični državi, ve vsakdo, in če ne, si prebere lahko stran 369 St. Jovanovičeve »Države«. Nam se zdi le čudno, da moramo jadrati tudi mi k takšnim razmeram, ki se nam zde n. pr. za romunsko politiko bolj normalne a tudi bolj opravičljive, za slovensko javnost pa eksotično blago. Sicer je očitno vsa ta korupcionistična gonja le prozorna krinka in agitačno sredstvo, ali da so padle politične metode naših vodilnih slojev tako globoko, je tudi znamenje časa. Res je, da se po vojni ugotavlja posurovelost političnih občevalnih oblik po vsem svetu, celo v Angliji, kakor to vidimo nazorno baš letos, ni pa treba, da uvažamo korupcijsko modo tudi pri nas, zlasti še, ko nas pri drugih in bolj važnih mednarodnih konvencijah ni zraven. Pa recimo, da je vse res; da je država pretrpela radi obrabljene preciznosti odgovornostnega četa nekaterih ljudi ogromne škode. Tudi če pretiramo in rečemo, da so erarij odtegnili 500 milijonov dinarjev, je vendar tudi ta škoda še vedno malenkostna v primeri z ono škodo, ki je nastala državi in ljudstvu vsled že polletnega krizljanja. Vsak kilometer novih železnic bi bil več vreden negoto cela knjižnica utemeljenih tožb in škoda je obljubljenih in toli potrebnih zakonov, ki ne morejo ne naprej ne nazaj, ker ji politikantska hidra zapira vhod v skupščinsko zbornico. V času, ko se na Dunaju odloča o nebesih ali prokletstvu naše pridobitnosti, ko nam hočejo Italijani v Benetkah zamašiti zadnje proste dohode v severnem Jadranu in ko je že skrajni čas, da navežemo poslovne in kreditne zveze z inozemstvom, doživljamo prizor ogromne kolektivne korupcije, ki ne bo stala naše narodno gospodarstvo le par ubogih deset milijonov, temveč milijarde. Ali mar ni največja korupcija, ako se na tak način, kakor se sedaj vlada,

Kostan Timotijević poverjen s sestavo koncentracijske vlade.

Program njegove vlade isti ko program Davidovičeve vlade.

Beograd, 29. oktobra. Avdijenca Koste Timotijevića je trajala od 6. do 7. zv. Kralj je ob tej priliki ponudil Timotijeviću mandat za sestavo širše koncentracijske vlade. Timotijević je ta mandat sprejel in izjavil, da ga bo poskusil izkoristiti. Iz dvora je Timotijević odšel na konferenco šefov bloka in tam poročal o svoji avdienci. Timotijević je nato podal novinarjem sledečo izjavo: Kralj mi je poveril mandat za obrazovanje širše koncentracijske poslovne vlade, katere program bi bil isti, kakor program prejšnje Davidovičeve vlade. Ta koncentracija bi se mogla tudi razširiti. Osnovna smer politike nove vlade bi bila sondiranje terena za končni sporazum med Slovenci, Hrvatini in Srbi.

Vladi bo nadaljevala delo v skupščini in prinesla invalidski zakon in zakon proti korupciji, dalje zakon o zemljoradi, kreditih in sploh vse ostale zakone, ki jih je pripravila vlada Davidoviča. Končno pa bo vlada poskušala spraviti pred skupščino proračun. Mandat ni vezan na noben rok. Na podlagi tega bo Timotijević delal z njim po svoji uvidevnosti, ali ga bi izkoristil, ali pa

brez uspeha vrnil nazaj. Nova vlada bi bila po izjavi Timotijevića vlada resnega dela in strogih zakonov, naperjenih proti vsem in vsakomur, ki bi poskušal kršiti zakon.

Kosta Timotijević je advokat iz Smedereva. Tu je bil tudi izvoljen za poslanca. Bil je že opetovano minister. Zlasti je bila pomembna njegova vloga pri reševanju krize leta 1911, ko je na njegov predlog sklical kralj radikale in samostance na skupno sejo in je bila potem sedem tednov trajajoča kriza ugodno rešena. Po prevratu se je pridružil Timotijević Davidovičevi skupini in postal pravosodni minister v prvi Davidovičevi vladi. Pozneje je bil v koalicijski vladi notranji minister. Splošno se je mislilo, da je Timotijević za Pribečevića, kar se pa je izkazalo pozneje ob razpustu demokratske stranke, kot napačno. V sedanjih krizi se je izkazalo opetovano raznašanje vesti, da bo Timotijević izstopil iz demokratske stranke, ker da se ne strinja s politiko Davidoviča. Vse te vesti so se izkazale kot napačne. Timotijević sicer v resnici pripada takozvanemu desnemu krilu v demokratski stranki, toda njegova strankarska zvestoba je izven dvoma. Gotovo pa je, da bo Timotijević lažje pridobil radikale za vstop v koncentracijsko vlado ko Davidovič. Povdarja se tudi, da velja Timotijević kot velik zaupnik kralja, ker je star pristaša Karađordjevičev.

Program Timotijevića.

V soglasju z ožjim blokom.

Beograd, 29. oktobra. Vaš dopisnik je imel razgovor z gospodom Timotijevićem, ki je dejal: Kar se tiče mandata z ozirom na čas, je absolutno neomejen. Roka niso dobil, vendar je želja krone, da se situacija čimprej razčisti, ker je slednjič treba napraviti konec politični vihravosti in preiti k reševanju mnogih socialnih in ekonomskih problemov, ki zahtevajo naglo rešitev. V politične odnose je treba uvesti jasnost in odkritosrčnost. Treba je ugotoviti, koliko in kaj popušča ena

ali druga stran. Na vprašanje, kako sta Korošec in Spaho sprejela ta mandat, je Timotijević rekel: Pa ta dva sta to že dva dni poprej slutila. Za koncentracijsko vlado se išče kaša takra primerna osebnosti, ki ni v zaostrenih odnosih z nobeno stranjo. Kar se tiče Hrvatov, sem bil jaz vedno za sporazum; zahteval sem le, da se tu oprezo postopa. Jaz kot član ožjega bloka nočem ničesar nadaljnje podvzemat, dokler ne dobim navodil od ožjega bloka in svojih prijateljev iz demokratskega kluba.

JOVANOVIĆ NASVETOVAL KRALJU TIMOTIJEVIĆA.

Beograd, 29. oktobra. Včeraj popoldne od 5. do 6. ure je bil v dvoru Ljuba Jovanović. Takoj po avdienci so se razširile vesti, da je Jovanović dobil mandat za koncentracijsko vlado. Vaš dopisnik se je takoj obrnil na Jovanovića, ki mu je izjavil, da mandata ni prejel. Vendar pa je Jovanović izrazil mnenje, da bo kralj v najkrajšem času poveril mandat gotovi osebi. Ta mandat pa ne bo definitivni, marveč le začasen, da bi se moglo našel kak izhod iz situacije. Splošno vlada prepričanje, da je Jovanović nasvetoval kralju, da poveri Timotijeviću s sestavo koncentracijske vlade.

RADIKALI IN SAMOSTOJNI DEMOKRATI ZA TIMOTIJEVIĆA.

Beograd, 29. oktobra. Sinoči je bil sprejet v avdienci dr. Žerjav. — Kakor vse izgleda so radikali in samostojni demokrati bolj pripravljeni sodelovati v vladi Timotijevića, kakor pa ožji blok.

KONFERENCA OŽJEGA BLOKA.

Beograd, 29. oktobra. Od Davidoviča je odšel Kosta Timotijević na konferenco ožjega bloka. Korošec in Spaho se držita še vedno rezervirano. Potrebno je, da se razčisti razpoloženje med federalističnim in ožjim blokom.

Beograd, 29. oktobra. Davidovič in Timotijević sta odšla v demokratski klub. V predsedništvu vlade so se sestali Korošec, Spaho in Nastas Petrović ter se razgovarjali o Timotijevićevem mandatu. Korošec in Spaho nista nič kaj zadovoljna s tem mandatom.

NA DVORU NI BIL DANES NIHČE SPREJET.

Beograd, 29. oktobra. Dopoldne ni odšel nihče na dvor. Pričakuje se, da bosta tekom današnjega dne odšla h kralju Ljuba Jovanović in Kosta Timotijević.

Demokratski klub za Timotijevićev mandat.

Pogoj, da je sodelovanje bloka zasigurano.

Beograd, 29. oktobra. Danes dopoldne se je vršila seja demokratskega kluba, ki je trajala do 12. ure. Za to sejo je vladalo največje zanimanje in so vsi parlamentarni krogi nestrno pričakovali sklepa demokratskega kluba, od katerega je odvisen daljni uspeh Timotijevićevega mandata. Na seji je Timotijević poročal o svojem mandatu. Nato se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli vsi poslanci. Zlasti mnogo sta govorila Davidovič in Timotijević, ki je branil svoj mandat, češ

da je to edini izhod iz situacije. Demokratski klub je sklenil, da Timotijević danes popoldne nadaljuje pogajanja z radikali in ostalimi šefi grup v pogledu koncentracije. Demokratski klub je izdal po seji sledeči komuniké:

»Demokratski klub je na današnji seji sprejel na znanje poročilo g. Koste Timotijevića o mandatu za koncentracijsko vlado ter odobril izkoriščanje istega, pod pogojem da se že naprej zagotovi sodelovanje celoga bloka v vladi.«

PO SEJI DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 29. oktobra. S sejo demokratskega kluba je bila dopoldanska situacija končana. Vsi poslanci so se razšli. Popoldne se bodo vršile seje vseh klubov in nato konzultacije šefov bloka. Timotijević bo popoldne posetil Pašića ter vse ostale politike. Zlasti se

bo razgovarjal s Korošcem in Spahom. Mogoče da bo zvečer Timotijević šel na dvor in kralju predložil listo svoje vlade ali pa vrnil mandat. Na vsak način pa bo moral jutri storiti eno ali drugo, ko bo dobil definitivni odgovor od vseh strank bloka.

Angleške volitve.

MACDONALDOVA VLADA NE PODA DEMISIJE.

London, 29. oktobra. Kolonialni minister je izjavil na volilnem shodu v Derbyju, da ne bo podala MacDonaldova vlada demisije in naj bo rezultat volitev kakršenkoli. Delavska vlada bo prišla pred parlament in poslušala prestolni govor. Naj vidi javnost, kakšni so bili cilji delavske stranke.

»VELIKI DAN ZA DELAVSKO STRANKO.«

London, 29. oktobra. MacDonald je poslal pred volitvami vsem delavskim organizacijam sledečo brzojavko: Na ožji blok bo delal težkoče. Beograd, 29. oktobra. Izgledi na uspeh Timotijevićevega mandata še niso točno znani. Ni izključeno, da pride do večjih težkoč od strani bloka samega. Radikali v splošnem nimajo nič proti osebnosti g. Timotijevića. »Politika« ugotavlja, da bosta temu gotovo nasprotovala Korošec in Spaho, ki se ne zlagata s tem mandatom.

OBTOŽBA PROTI DR. SPAHU.

Beograd, 29. oktobra. Sinoči so narodni poslanci vložili pri predsedniku parlamenta obtožbo proti fin. ministru Spahu. Spaho je obtožen radi zlorab pri nacionalizaciji električnih podjetij v Jajcu. Obtožba, ki jo je podpisalo 50 poslancev opozicije, obsega 4 strani. Vrednost podjetja se ceni v obtožbi na 600 milijonov dinarjev, od katerih bi morala imeti država za 400 milijonov dinarjev delnic, pa da jih ima samo za 200 milijonov. Za 200 milijonov delnic, da je v inozemskih rokah, 200 pa da jih je baje pobasal sam dr. Spaho. Poslanci zahtevajo, da se Spaho izroči sodišču in po uspehu preiskave obsodi po čl. 1. zakona o ministrski odgovornosti in po § 157. kaz. zak.

MUSSOLINI PROTI LIBERALCEM.

Rim, 29. oktobra. V političnih krogih je vzbudil Mussolinijev govor o priliki prisege fašistovske milice v Milanu veliko zanimanje. Mussolini je bil sedaj zelo kratkih besedi, vendar je podal zelo značilno izjavo, ki sika na liberalce. Imenoval jih je politikante, ki samo fantazirajo o preteklosti, katere že davno več ni. Svoj govor je zaključil z besedami: »Nazaj se ne vrnemo nikdar več!«

PRED PROGLASITVIJO PAPEŽA PIJA X. ZA BLAŽENEGA.

Rim, 29. oktobra. Monsignor Luigi Matallo, kateremu je poverjen proces za proglasitev papeža Pija X. za blaženega, bo kmalu končal z delom. Dan za dnem prihaja v Vatikan veliko prošenj, naj se proglasitev podviga.

ZA REFORMO ITAL. USTAVE.

Rim, 29. oktobra. Včeraj se je vršila otvoritvena seja komisije petnajstoročice, ki ima nalogo, da pripravi načrt za reformo ustave v smislu fašizma.

KONČNI REZULTAT ANGLEŠKIH VOLITEV BO ZNAN ŠELE V ČETRTEK.

London, 29. oktobra. Čas volitev je podaljšan za dve uri in bo glasovanje zaključeno šele ob devetih zvečer. Vsled tega bodo rezultati volitev znani šele kasneje. V sredo ponoči bodo znani rezultati iz 244 volilnih okrajev, do čim ni pričakovati rezultatov iz severnih industrijskih krajev pred četrtkom opoldne.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 29. oktobra 1924.

Vrednote.

Državni papirji: a) Obveznice: 7% investicijske posojilo iz l. 1921 denar 61, blago 63; b) Srečke: 2½% drž. renta za vojno škodo denar 110, blago 111, zakl. 110. Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d. denar 209, Ljubljanska kreditna banka denar 215, blago 230, Merkantila banka denar 124, blago 128, Prva hrv. št. donica denar 914, Slavonska banka blago 90. Podjetja: Strojne tovarne in livarne denar 130, blago 150, Združene papirnice blago 120, Splitski cement Portland denar 1420 blago 1450, Nihag blago 85. Založnice itd.: 4½% zast. l. kr. drž. banke blago 17½, 4½% kom. zad. drž. banke blago 89.

Produkti.

Smrekovi in jelovi hlodi 4 m dolž. 25,60 cm prem. franko nakl. post. blago 305, deske 20, 25, 30, III. vrste, franko meja blago 530, hrastovi trizli 6, 7, 8, 9, franko meja denar 1450, češnjevi trizli od 40 cm napr., zdravo blago za 100 kg franko nakl. post. kol. 1 vag., denar 100, blago 105, zakl. 100, bukova drva 1 m dolž, napol suha, franko nakl. post. blago 25, pšenica domača, franko Ljubljana denar 400, pšenica bačka, par. Ljubljana blago 440, koruza bačka, par. Ljubljana blago 335, koruza nova, franko Ljubljana, kol. 1 vag., denar 215, blago 220 zakl. 215, oves bački, par. Ljubljana blago 335, fižol ribničan, očiščen, b/n, franko Postojna, trans. blago 580, fižol ribničan orig., franko Ljubljana denar 440, fižol prepelčar, očiščen, b/n, franko Postojna, trans. kol. 1 vag., denar 560, blago 575, zakl. 575, fižol prepelčar, orig. franko Ljubljana denar 440, fižol mandalon orig., franko Ljubljana denar 395, fižol javl. orig. franko Ljubljana denar 400, laneno seme, par. Ljubljana denar 680, pšenična moka, bač. 0, bas. franko Ljubljana blago 630, pšenični otrobi b/n, franko Ljubljana blago 210, orehi b/n, belo sušeni, brez koščakov franko nakl. post. denar 650, jabolka za prešanje franko nakl. post. denar 85.

Beograd, 29. oktobra. Dunaj 975—977.50, Italija 297—301, London 311—312.50, New York 69—69.30, Pariz 362—364, Praga 206—207.50, Curih 13.30—13.40.

Trst, 29. oktobra. (Predborza.) Beograd 33—33.30, London 104.05—104.15, New York 23.10—23.14, Pariz 120.70—121, Praga 68—69.20, Curih 446—446.50.

Curih, 29. oktobra. Beograd 7.50—7.60, Dunaj 0.0073—0.007350, Italija 22.45—22.50, London 23.40—23.42, New York 519.50—520, Pariz 27.10—27.20, Praga 15.45—15.55.

ORJUNAŠ GRUBEŠIČ OBDOJEN.

V sodni dverani šte. 79 se je vrhila večer pri delnem sodišču v Ljubljani glavna razprava proti orjunašu Slavku Grubešiču. Sodni senat je bil sestavljen sledeče: predsednik višji sod. svetnik Mladič, votniki sod. svetnik Antloga, dr. Kalsar in Keršič. Obtožbo je zastopal državni pravnik dr. Mastnak, zagovornik je bil dr. Ravnihar.

Obtožnica navaja, da je medicinale Slavko Grubešič, ki je rodom iz Sibenika, v noči 4. marca t. l. razbil na sokolski maškeraadi v Narodnem domu Vladimirju Simončiču nos in ga s tem težko poškodoval. Dalje, da se je 3. julija t. l. udeležil napada na kotlarja Rudolfa Juvana na Viču, katerega so orjunaši odvedli v neko klet, ga tam silili, da poljubi orjunaški znak in ker Juvan tega ni hotel storiti, so mu v stiskalnici zmečkali dva prsta, katere so morali Juvana v bolnišnici odrezati. Obtožnica pravi dalje, da je Grubešič dne 15. junija letos pomoči pretepel tajnika JSZ Žužka in ga je napadel 12. junija V. Žilici in Josipa Simnovca v kavarni Vospersnik. Obtožnica navaja še celo vrsto Grubešičevih grehov, ki nosijo vsi obilježje pretepev. Med drugim je ugotovljeno, da Grubešič ni bil nikdar vpisan na ljubljanski univerzi in da tudi na policiji ni bil prijavljen za bivanje. Prenečeval je priložnostno pri svojih tovariših.

Obtoženec je svoja dejanja v glavnem priznal, le sodelstvo pri slučaju Juvan je

odločno zanikal. Dokazal je, da je bil tisto noč, ko so Juvana stiskali prete, v Starem trgu pri Planini. Glede Žužka pravi, da ga je v rešitvi udaril a to šele tedaj, ko ga je Žužek izval. Tisti večer je bil Grubešič v baru kjer je videl večjo družbo klerikalcev, ki so govorili o fašisti in »orjunaših!« iz bara grede so klerikalci se naprej zabavljali čez orjunaše nakar je Grubešič skočil in jel udariti po Žužku. Glede Simončiča trdi, da je bil na sokolski maškeraadi reditelj in da ga je z. Kajželj pozval naj Grubešiča vržejo ven. Ko je hotel Simončič pograbit Grubešiča, ga je ta udaril po nosu, da si na ta način »napravi pot« in da je mogel zbežati.

Po zaslišanju številnih prič se je oglašil zagovornik dr. Pegan, ki je dejal, da je prišlo do obtožbe Grubešiča pod pritiskom časopisja. Dokazuje obtoženčev alibi v slučaju Juvan, a v slučaju Simončič slišan ter predlaga oprostilo razsodbo.

Sodba.

Sodišče je osvojilo dokazani alibi v slučaju Juvan in Grubešiča oprostilo od tega dela obtožbe. Spoznalo pa je obtoženca za krivega v ostalem delu obtožnice. Tako je bil Grubešič obsojen radi lahke in težke telesne poškodbe na 6 tednov ječe in mora plačati Simončiču za zdravljenje in bolečine 3760 dinarjev. Ker je bil vstet in kazni preiskovalni zapor, je bil Grubešič takoj izpuščen na svobodo.

To in ono.

Novo leto v prepovedanem mestu. Slavnostni raziskovalec in anglistični svetnik W. Montgomery Mc. Govern se je preoblečen vkradel v tibetsko mesto Lhasy, kjer prebiva Dalajlama. Naselil se je najprej v kraju Sikkim, kjer govore prebivalci tibetsko, ker so se razmeroma nedavno izselili iz Tibeta. Naučil se je tibetskega jezika in navad, pripravil si kožo z jodovo tinkturo in orehovim oljem in prišel s prijatelji kakor kuli s črnimi naočali prav v mesto Lhasy. Prišel je tja baš na predvečer novega leta 1923 po utrudljivi in dolgi poti na skoro 4000 do 6000 metrov visokem terenu. Pričanje se so baš noveletne slavnosti, h katerim je v drugače mirno mesto z 320.000 prebivalci prišlo okrog 100.000 ljudi, romarjev in menihov. Po starem običaju preide vlada v roke menihov, prihajajočih v procesijah iz samostanov v okolici, za dobo 21 dnevnih noveletnih slavnosti. Ko se je pa raznesla vest o prihodu angleškega potovalca, so nahujskali menihi ljudstvo k pouličnim demonstracijam, glasnim posebno pred stanovanjem zasovražene tučca. Toda Anglež je tudi v tej situaciji ohranil hladno kri. Preoblečen se je pomešal med množico in se drl z ostalimi demonstranti, ki so zahtevali, da se jim tuje izročiti. Biti na cesti v času teh slavnosti pa ni baš prijetno, ker je narod od gostih in vina razgret pripravljen prepirati se, posebno, ker čuti slabše vladno roko nad seboj. Potovalec je ostal potem delj

časa v Lhasy in na Tibetu, ter objavi pozneje svoja znanstvena opazovanja.

Električni poljub. Pokastno mesto mora biti to Los Angeles, ali boljše mesto filma pri Los Angeles: Hollywood. Tam ne igrajo moške in žene neakozovane cel dan čudne in romantične vloge — počasi so se pojavile v tej čudni in romantični resničnosti, usode. Zda je znan neki slučaj iz Los Angelesa, ki čudno osvetljuje duševno življenje filmovih ljudi. Glej, oni doživljajo pretirano romantične filme.

Povest se tiče reverenda Johna Bertrama Clarke, ustanovitelja in duhovna neke nove cerkve, »cerkve kozmične resnice«. Cerkev, ki je pod posebnim varstvom ustave; policija se težko vmešava — Reverend Clarke uči precej čudno vero, neo-hindrizem ali nekaj podobnega. V New Yorku razodejte ni imelo uspeha, za Hollywood pa je bilo baš na mestu: orientalično dekoriran prostor, v sredi neke vrste prestol, obdan od bizarnih kipov velikih Gongov, duhtečih posod kadila — Reverend je imel dar orientalskih genijev, da je izpolnil vsako željo — odkar ga je za mladih let ugiznil neki gotovi pes, ga razume. Pes se imenuje angleško »dog« in če se bere od zadaj, je to »god«, bog —

Osnovna dogma njegove vere: Ko spoznaš ljudi pomen od zadaj naprej brnih besed, se dotaknejo pravih virov moči —

Idiotično, kvečjemu v filmu mogoče! Toda filmske dive so prihajale v masah in sedale na veliki prestol — Verna duša

je sedla namreč na stoli in reverend je odmolil neko hindu-molitve. Potem je sklenil kontakt z njo s tem, da ji je dal roko in pa platonski pastirski poljub, duševni poljub... Na tem mističnem stolu je bilo mogoče človeka elektrizirati. Kadar se je reverend sklonil k svoji vernici, je pritisnil neke zadaj na gumb in takoj so se vili tresljaji razkošja po telesu. Duša lepe filmske dive je doživela poljub, kakršnega ni na svetu; užitek poljuba. Sladko drhtenje je spreletavalo telo, nobena ni več dvomila o magični sili reverendovi in bila pripravljena storiti vse, kar je hotel. — In kaj je hotel? Mistični poljubi nad celo zadevo se niso odgrnili. Najbrže je hotel tudi denar, obenem pa se je s stotinami svojih iskavolk prav oficijelno poročil in bil na poročnem listu podpisan kot duhovnik, priča in ženin. Ali pa je pustil, da je po dolgem poljubu od sladkosti drhteča diva podpisala čuden kontrakt, da ga hoče eno leto videti vsak dan, ubogati ga v vseh zadevah kupčijskega in družabnega življenja, da hoče doseči visok honorar v kinu, kontrolirati svoj temperament itd. itd. Ta veliki magični Clarke si je nedavno dovolil z neko nedoletno deklico nečedne stvari, nakar mu je policija pokvarila cel misterij.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

140

Vsled tega je Rokov končno opustil vsa svoja mučenja. Posebno mučen grizljaj je še prihranil svoji žrtvi: v zadnjem trenutku bo najbolj učinkoval. Da, ko se bodo kopja hanibalov divje usipala nani in ko postane ta zasovražena kreature za zmirom neškodljiva, tedaj šele je hotel Rus razkriti svojemu smrtnemu sovražniku, kaj je pravzaprav z njegovo ženo, za katero je mislil, da je v Angliji.

Noč je z globokimi sencami zagrinjala vas. Vsak glas, ki ga je čul opičji človek, mu je prišel, da so priprave mučenja in gostije v polnem teku. Natančno je videl v svojih predstavah že mrtvi ples, kakor ga je že prej tolikokrat doživel. Danes je veljal njemu. On sam bo stal ob kolu...

Vse muke počasne smrti... tega se ni bal. Mučenje in kri — to bi znal prenašati...

Po drugi strani ni bila v njem volja do življenja nič manj živa. Če ženo umreti ne bo — do zadnjega diha umrlo v njem upanje in pripravljenost za čin. Še eno sekundo bi ga naj pozabili čuvati! Poslužil bi se vse mogoče zvijače in moči, da si omogoči beg... in maščevanje!

Ko je tako razmišljal o zmožnostih rešitve, je njegov občutljivi nos naenkrat zavohal gotov duh. Bil je še slab, toda zdelo se mu je, da ga pozna. Vsi njegovi čuti so bili do skrajnosti napeti in je v prihodnjem hipu že čulo njegovo fino uho šum, ki pravzaprav ni bil šum in je vendar izdajal, da mora biti nekdo za kočo.

Njegove ustnice so se premikale in dasi bi ga nobeno človeško bitje zunaj koče ne moglo slišati, je vendar menil, da ga je nekdo čul. Vedel je zdaj tudi takoj, kdo je tam zunaj, ker ga je po duhu spoznal, kakor spoznajo naše oči na prvi pogled starega, dobrega znanca, ki nas ob belem dnevu sreča na cesti.

Moment pozneje je slišal, kako je mehko telo skočilo čez plot, in kako je nekdo praskal po deskah bajtne stene. Velika žival je lezla skozi. Mrzel smrček se je dotaknil njegovega tilnika.

Sheeta, njegov leopard!

Zvenelo je skoro kakor rahlo dobrikanje, ko je žival obhovala po celem telesu svojega tovariša. Vendar se je zdelo, da ima skrivnostni prenos misli, ki je bil brez dvoma med obema mogoč, svoje meje, ker Tarzan nikakor ni mogel računati s tem, da bo Sheeta vse, kar bi mu lahko povedal, pravilno razumel. Ležal je zvezan in brez pomoči, toliko je Sheeta gotovo razumel.

Kaj je gnalo žival k njemu? Gotovo že to samo dejstvo je bilo lahko dobro znamenje. Toda, ko je Tarzan naznačil Sheeti, naj pregrizne njegove vezi, se je zdelo, da žival tega absolutno ne

razume. Zadovoljila se je s tem, da mu je lizala zapestja in roke.

Naenkrat tu je zmotil nov dogodek. Nekdo se je bližal koči. Sheet se je renče splazil v najtemnejši kot.

Najbrže je črnc preslišal svarilni glas, ker je neposredno nato vstopil v kočo in sunil Tarzana s svojim kopjem.

Z ust opičjega človeka se je ozval le tih, skrivnosten glas in po bliskovo je sledil odgovor: smrt in pogin iz teme koče. V besni lezi je zver planila poslikanemu divjaku na prsi.

Divjaku se je iztrgal iz grla en sam od strahu bičan krik, ko je leopard s strahotnim rjojenjem navahnil nani. Potem je nastala tišina.

Tudi v vasi je naenkrat vse potihnilo. Šele počasi se je vrnilo v divjake življenje. Glasni, preplašeni glasovi so se mešali, potem pa je, kakor se je zdelo, poglavar odločil tiho in odločno.

Tarzan in leopard sta kmalu zaslišala bližajoče se korake. Prihajali so v veliki premoči, to je bilo gotovo. V Tarzanovo presenečenje je velika mačka takoj izpustila svoj plen in neslišno izginila skozi isto odprtino, skozi katero si je prej izsilila vhod v kočo.

Slišal je že, kako se je oprijela plota, potem je bilo tam vse mirno. Z druge strani so se koraki divjakov zmirom bolj bližali. Gotovo so hoteli pogledati, kaj se je zgodilo.

Tarzan je obupal nad Sheetovo vrnitvijo. Kajti če bi ga hotela velika mačka res braniti pred bli-

žajočimi se mučitelji, bi se ne ganila niti za ped od njega, ko je čula prve, oddaljene korake.

Vedel je tudi, kaj se godi v možganih tako velike živali džungle, kako je neustrašna in vztrajna pred gotovo smrtjo in kako je obratno večkrat gola malenkost prestraši, da zbeži od domnevne nevarnosti. Brez dvoma je neubran ton v zvoku bližajočih se korakov vzbudil leopardovo nervoznost, da je udrl na vrat na nos nazaj v džunglo.

Opičji človek je zmignil z rameni. Torej dobro, kaj zato! Saj je pričakoval smrt in pri tem ostane. Kaj bi končno mogel Sheetu kaj drugega storiti zanj, kakor da bi pobil kopico njegovih sovražnikov, dokler bi ga Rokovova puška pomirila za zmirom.

Da, če bi ga mačka vsaj osvobodila. To bi bilo nekaj drugega! Toda to drzno nađo je razočarala omejena Sheetova zmožnost razumevanja. Zda je bila žival že čez hribe in doline — in zraven tudi zadnja možnost rešitve.

Divjaki so bili najbrže pri kočinih vratih, opaziti je bilo, kako jim strah zastavlja korak. Dva sta tipala naprej, v levicah baklje, v desnih pa dvignjeno kopje. Boječe sta se držala ostalih, ki so ju naravnost rinili naprej.

Smrtni krik njihovega tovariša in pa besno rjojenje zverji jim je šlo na živce, vendar je stavila skrivnostna tišina v koči njihov pogum na še večjo preskušnjo.

Naenkrat je enemu od obeh, ki so jih proti njihovi volji poslali na najnevarnejše mesto, padla reslna misel v glavo. Kaj če bi ugotovil, kakšna nevarnost preže v tej smrtni tišini? Naglo je zagnal gorečo bakljo v kočo in za par sekund je bila cela notranjčina razsvetljena kakor ob belem dnevu. Potem je plamen ugasnil na tleh.

Beli ujetnik je še ležal povezan nat tleh; to sta videla. Toda blizu sredine; njun tovariš, nezgiben — raztrgan in...

(Dalje prihodnjik.)

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

MERAKL
BOJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJLE, KISTOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE KAKVOCE NUDI

MEDIČ-ZANKL
DRUŽBA Z O. Z. LJUBLJANA CENTRALA

MARIBOR **NOVI SAD**
PODRUŽNICA SKLADIŠTE

TVORNICICE:
LJUBLJANA-MEDVODE

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočam na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukance, gumba, tipke, vezeno, kravate, srajce, sprehajalne palice, krojaške in čevljarke potrebščine.

Najnižje cene! Postrežba točna!

Zimska sezona
v zdravilišču

Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.

Svetovnoznan zdravilni vrelci: „TEMPEL“, „STYRIA“, „DONAT“. Zdravljenje vseh žledodčnih in črevesnih boleznih, srca, ledvic in jeter.

Cene zmerne. Največja udobnost. Prometne zveze ugodne! Zahtevajte prospekte! Ravateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina.

NOVOSTI
za

damske plašče in jopice

Sealskin, pliš, astrahan in krimer priporočam v veliki izbiri trdka

A. & E. SKABERNE
Mestni trg 10 — LJUBLJANA — Mestni trg 10

Gradbeno podjetje

Arhitekt
V. Krainer & Ko.
Jesenice.

Stavbna vodstva: LJUBLJANA, DOMZALE, ZAGREB.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, cenitve, posebni oddelek za arhitekturo.

Oglašujte v „Narodni Dnevnik“.

Proda se
trinadstropna hiša v Ljubljani, Stari trg 20. Resne ponudbe na naslov: M. Umek, Ljubljana, Miklošičeva cesta 12. Posredovalci izključeni.

Za mladino!

Na novo izšla knjižica:
Ruska pravljica
o Ivan-careviču, žar-ptici in sivem volku. Knjižica z 10 slikami v tobarvnem tisku in prav razkošni opremi. Cena Din 15.—.

Moj zverinjak

knjižica s 45 slikami in k tem spajajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 6.—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15.—.

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povest in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15.—.

Vse se dobi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8

KUPUJTE pri onih trgovcih

ki oglašujejo v Narodnem Dnevniku

MALI OGLASI

Modna krojačnica
za gospode in dame KELC, Maribor, Stolna ul. 5, izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.
8.000 K
nagrade dobi, kdor preiskrbi poštenemu, oženemu upokojencu mesto hišnika v sredi ali periferiji Ljubljane. Ponudbe na upravo lista pod „Takoj 8.000“.

Deteljino seme, fižol in gobe kupuje
Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Delikatesna trgovina
na novo ustanovljena se cenj. občinstvu priporoča. Cene nizke, postrežba solidna.
FRAN KOS, Zidovska ulica.

Naslove
lokalov, stanovanj in hiš zbira in daje „Posredovalec“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Odeje
velike 154 x 200, dobro prešite, iz močnega rožnatga kambrika s fino pavlo po Din 220.—
fin flanel porhant po Din 14.—
in razno ostanke po skoro polovični cenzi razpošilja po pošti Tekstil bazar, Ljubljana, Krekov trg, Zahtevajte novi cenik!

Trgovsko agenturo
in komisijsko trgovino objavlja „Posredovalec“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Pridna deklica
bi rada pospravljala mesečne dole ali pisarniške prostore. Naslov prosil na upravo lista pod »Mesečno 100«.

Jesenski površnik
moški in žaketi s talovnikom, vse dobro ohranjeno se ugodno prodaja.
Naslov pove uprava lista.

Kupi se
mala hiša na periferiji ali v okolici Ljubljane. Ponudbe s navedbo cene na upravo lista pod »Dom«.

Išče se
dobro vpečan potnik papirne trgovine, ki bi bil pripravljen prevzeti dobro idoečo 3 mesečno sezonsko blago proti proviziji. Naslov pri upravi lista.

Opremljeno sobo
srednjo z dvema posteljama za dva solidna gospoda se išče za takoj. Ponudbe na upravo lista pod: »Takoj«.

PREMOG
Trboveljski... Liboški... Ormoški... Trobnoški... dobavljajo po najnižjih cenah

DOM. CEBIN
trgovina s premogom LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 1.11.

Zadnje novosti Zvezne knjigarne v Ljubljani, Marijin trg 8.

B. SKALICKY: „Kletarstvo“, strokovna knjiga za vinske trgovce, gostinčarje, vinogradnike i. t. d. Strani 200. — Vez. celo platno Din 72.—, broš. Din 60.— (s 85 ilustracijami).

Dr. A. ŠERKO: „Anatomija živčevja“, za zdravnike in medicince. Strani 304 (s 100 ilustracijami). Vez. Din 160.—, broš. Din 150.—.

Dr. PLEČNIK: „Repetitorij Anatomije“, I. del: Skelet. Vademecum za kolegije in rigorozne. Strani 80, broš. Din 24.—.

SALUST-DOKLER: „Vojna z Jugurto“. Strani 123, broš. Din 16.—, vez. Din 22.—.

Zahtevajte cenik!

BURROUGHS: „Tarzan, sin opice“, roman. Strani 304, broš. Din 30.—, vez. Din 38.—.

BURROUGHS: „Tarzan in svet“, roman. Strani 300, broš. Din 30.—, vez. Din 38.—.

MEŠKO KS.: „Listki“, novele. Strani 144, broš. Din 18.—, vez. Din 24.—.

FEIGEL: „Domače živali“, humorističen spis. Strani 72, broš. Din 10.—, vez. Din 15.—.

LIPOVEC: „Spodobni ljudje“, pester enodejanski. (I, II, III, IV. in epilog skupaj). Broš. Din 30.—, vez. Din 36.—.

Zahtevajte cenik!